

Sygn. akt I ACa 1169/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Hanna Nowicka de Poraj (spr.) SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa C. O. (1)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce komandytowej w K.

o rozwiązanie spółek

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 9 marca 2016 r. sygn. akt VII GC 168/13

1. umarza postępowanie wywołane apelacją pozwanych;

2. w uwzględnieniu apelacji powoda uchyla punkt II zaskarżonego wyroku i sprawę w tej części przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Andrzej Struzik SSA Sławomir Jamróg

I ACa 1169/16

UZASADNIENIE

Powód C. O. (1) domagał się rozwiązania dwóch spółek: 1/ (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. (pозwana 1), 2/ (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K. (pозwana 2) – których jest współlnikiem.

Pozwane spółki wniosły o oddalenie powództwa. Zarzuciły, że wspólnicy A. P. (1) i R. S. zamierzają prowadzić działalność w ramach spółki komandytowej natomiast wniesienie pozwu było spowodowane wezwaniem wystosowanym przez spółkę do powoda o uzupełnienie wkładu w kwocie 390 200 zł. Pozwani przyznali, że działalność spółek jest zawieszona od października 2013r.

Sąd Okręgowy w Kielcach, **wyrokiem** z dnia 9 marca 2016 r, sygn.. akt VII GC 168/13, uwzględnił powództwo w całości, tj: I/ rozwiązał obie pozwane spółki, II/ ustanowił likwidatorami obu spółek (...), III/ zasądził od obu pozwanych na rzecz powoda kwoty po 2180 zł.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy ustalił, że pozwana ad 1 – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, została utworzona przez powoda i E. K. w dniu 23.02.2010r. Objęli oni po 50% udziałów w jej kapitale zakładowym. W tym samym dniu utworzona została spółka komandytowa – pozwana ad 2, w której komplementariuszem została spółka z o.o. (...) a komandytariuszami – C. O. (1) i E. K.. Ta ostatnia spółka została utworzona w celu budowy i eksploatacji wież widokowych zlokalizowanych w centrach handlowych i parkach rozrywki a nadto w celu zorganizowania sieci użytkowników tych wież w oparciu o umowy franczyzowe aczkolwiek określony w umowie zakres działalności był rozległy. Pierwsza taka inwestycja miała być zlokalizowana w centrum Handlowym (...). W tym celu spółka komandytowa zawarła w dniu 5.05.2010 umowę z dostawcą urządzeń spółką z o.o. (...) z/s w K., która miała również wykonać ich montaż za wynagrodzeniem 2 200 000 zł. Na poczet tej umowy spółka komandytowa uiściła umówione zaliczki i poszukiwała inwestorów celu realizacji inwestycji.

W dniu 8.12.2010r doszło do zmiany umowy spółki komandytowej, na mocy której do spółki jako komandytariusze przystąpili R. S. i A. P. (1), którzy zobowiązali się do wniesienia wkładów pieniężnych po 200 000 zł, natomiast C. O. (1) zobowiązał się do podwyższenia swego wkładu w tej spółce z 6600 zł do 395 100 zł. Na poczet wkładu A. P. wpłacił 30 000 zł.

Do realizacji przedmiotowej inwestycji nie doszło z uwagi na brak środków finansowych na ten cel (spółka nie uzyskała kredytu a wkłady nie zostały wpłacone przez wspólników). Pomiędzy stronami toczyło się wiele sporów sądowych począwszy od marca 2012r.

Wyrokiem z dnia 25.01.2013r Sąd Okręgowy w Kielcach VII Wydział Gospodarczy sygn. akt VII GC 80/12 zasądził od R. S. na rzecz spółki komandytowej kwotę 200 000 zł a od A. P. (1) kwotę 170 000 zł tytułem nieuiszczonych wkładów do tej spółki a określonych w w/w umowie. Wyrok ten uprawomocnił się.

W dniu 11.02.2013r odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. gdzie zostały podjęte uchwały o odwołaniu ze stanowiska prezesa zarządu C. O. (1), powołaniu na to stanowisko M. Ł. i wyrażeniu zgody na zbycie przez E. K. wszystkich przysługujących jej udziałów w tej spółce. C. O. (1) wniósł do Sądu Okręgowego VII Wydziału Gospodarczego w K. pozew o uznanie tych uchwał za nieistniejące i sąd ten wyrokiem z dnia 20.09.2013r, sygn. akt VII GC 83/134, powództwo to uwzględnił.

Powód został odwołany z funkcji prezesa zarządu spółki z o.o. uchwałą wspólników z 25.07.2013r. Na tę funkcję powołano T. D.. Powództwo C. O. (1) przeciwko spółce z o.o. o ustalenie nieistnienia uchwał wspólników podjętych na tym zgromadzeniu zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach wydanym w sprawie sygn. akt VII GC 310/13.

W dniu 20.03.2015r przed Sądem Okręgowym w Kielcach zapadł prawomocny wyrok w sprawie o sygn. VII GC 232/13 mocą, którego zasądzono od C. O. (1) na rzecz spółki komandytowej kwotę 390 200 zł tytułem niewniesionego wkładu do tejże spółki.

Prezesem zarządu spółki z o.o., która jest komplementariuszem w spółce komandytowej i reprezentuje tę spółkę, jest T. D..

Z dniem 1.10.2013r obie spółki zawiesiły swoją działalność a zapadłe wyroki w zakresie obowiązku zapłaty wkładów na rzecz spółki komandytowej nie zostały wykonane przez zobowiązanych wspólników tj. A. P. (1), R. S. i C. O. (1). Spółka komandytowa nie składa od 2013r sprawozdań finansowych.

Oceniając powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest uzasadnione. Sąd przytoczył art. 271 pkt 1 k.s.h., zgodnie z którym sąd może wyrokiem orzec rozwiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na żądanie wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki. Każda z dwu wymienionych sytuacji jest samodzielną przesłanką rozwiązania spółki.

Celem spółki, wywiódł dalej Sąd, w rozumieniu art. 271 k.sh, jest umówiony przedmiot jej działalności. Omawiana niemożność osiągnięcia celu wystąpi więc wówczas, jeżeli nie można będzie zrealizować żadnego z celów spółki w umowie określonych (art. 3 ksh). Stanowiąca przyczynę rozwiązania spółki niemożność osiągnięcia celu zachodzi jedynie wtedy, gdy ma ona charakter trwały, a więc można uznać, iż zaistniały stan rzeczy nie ustąpi w przewidywalnym czasie. Są to przyczyny o charakterze obiektywnym, które uniemożliwiają prowadzenie określonej w umowie działalności. Nie wyklucza się jednak, że niemożność osiągnięcia celu spółki może też zachodzić subiektywnie, jeżeli jest wywołana stosunkami spółki, zwłaszcza konfliktem między zwalczającymi się wspólnikami posiadającymi taką samą ilość udziałów, który uniemożliwia właściwe działanie spółki i osiągnięcie umówionego celu spółki. Znaczący i długo trwający konflikt między wspólnikami przesądza o niemożności osiągnięcia celu spółki i uzasadnia żądanie wspólnika o rozwiązanie spółki. Natomiast rozwiązanie spółki komandytowej może nastąpić wyrokiem sądu w sytuacji gdy zaistnieją ku temu ważne powody w rozumieniu art. 63 w zw. z art. 103 ksh.

Przenosząc powyższe uwagi na ustalenia faktyczne niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wskazał, że od początku 2012r istnieje długotrwały konflikt pomiędzy wspólnikami pozwanej spółki komandytowej, której komplementariuszem jest spółka z o.o. i której wspólnikami są obecnie powód, A. P. i R. S.. Taki stan w istotny sposób wpływa na funkcjonowanie obu spółek i powoduje, że osiągnięcie ich umówionego, jedynego, jak się okazało, celu ich działalności jest niemożliwe. Przez ten czas między wspólnikami a spółką komandytową toczą się spory sądowe. Spółki nie prowadzą żadnej działalności gospodarczej, obroty ich są zerowe a ich działalność jest zawieszona od października 2013r. Wspólnicy nie są w stanie podjąć zgodnej decyzji co do dalszego funkcjonowania, nie realizują wyroków sądowych w zakresie zobowiązującym ich do wniesienia wkładów. Nie ma zatem żadnych realnych szans na podjęcie i kontynuowanie działalności gospodarczej; ta „działalność” od 2012 r do daty zawieszenia skupiała się zresztą na wytaczaniu kolejnych sporów sądowych z ich udziałem.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I wyroku i rozwiązał obie spółki.

W punkcie II Sąd okręgowy ustanowił likwidatorami spółek powoda C. O. (1) i R. S.. Przepis art. 276 § 3 k.s.h. nie określa żadnych przesłanek ustanowienia likwidatorów przez dlatego też Sąd Okręgowy uznał, że wybór określonych osób stanowi jego dyskrejonalne uprawnienie. Co do spółki komandytowej w zakresie ustanowienia jej likwidatorów stosuje się przepisy art. 67 i nast. w zw. z art.103 ksh. Sąd Okręgowy wobec tego ustanowił likwidatorami dwóch w/w wspólników, przy uwzględnieniu tego, że aktualnie spółki nie dysponują żadnymi środkami finansowymi na ich wynagrodzenie. Ich zakres obowiązków jako likwidatorów określają przepisy kodeksu spółek handlowych w ramach, których doprowadzą do ustalenia majątku przy uwzględnieniu zapadłych wyroków co do nieuiszczonych wkładów. Sąd Okręgowy, odwołał się tu do przepisów art. 77 w zw. z art.103 ksh i art. 282 ksh).

Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd Okręgowy wskazał przepisy art. 98 § 1 i §3 kpc.

Wyrok Sądu I instancji zaskarżyły **apelacją obie strony.**

I/ Apelacja powoda.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części objętej punktem II wyroku, to co do osób wskazanych wyrokiem jako likwidatorzy pozwanych spółek, wnosząc o jego uchylenie.

Powód zarzucił, że Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę, że on R. S. są w stanie permanentnego konfliktu, co wyklucza skuteczne wspólne działania w przedmiocie likwidacji spółek.

II/ Apelacja pozwanych.

Pozwani zaskarżyli wyrok Sądu I instancji w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:

1/ art. 271 pkt 1 k.s.h. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że w przypadku pozwanej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (pозwanej ad 1) istnieje konflikt wspólników uniemożliwiający prawidłowe funkcjonowanie spółki, podczas gdy organy spółki są zdolne do działania a do podjęcia jej działalności gospodarczej konieczne jest wyłącznie uiszczenie przez powoda wkładu do pozwanej spółki komandytowej;

2/ art. 63 § 1 k.s.h. w zw. z art. 103 § 1 k.s.h. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że istnieją ważne powoda do rozwiązania pozwanej spółki komandytowej (pозwanej ad 2), podczas gdy Sąd I instancji nie wskazuje na czym przyczyny te polegają a spółka ta nie może funkcjonować tylko i wyłącznie z uwagi na to, że powód nie uiszczył do niej umówionego wkładu;

3/ art. 5 k.c. w zw. z art. 271 pkt 1 k.s.h. w zw. z art. 63 § 1 k.s.h. i art. 103 § 1 k.s.h. przez nieuwzględnienie okoliczności, że żądanie powoda jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa wspólnika do żądania rozwiązania spółki oraz z zasadami współzycia społecznego, a to w związku z żądaniem przez powoda rozwiązania pozwanych spółek w istocie wyłącznie z uwagi na to, że powód nie wywiązał się ze swojego zobowiązania do wniesienia wkładu do pozwanej spółki komandytowej.

Z uzasadnienia apelacji wynika dodatkowo, że pozwani zarzucają zaskarżonemu wyrokowi również błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym przyjęciu, że żaden ze wspólników spółki komandytowej nie uzupełnił wkładu zgodnie z umową, podczas gdy jedynym wspólnikiem, który wkładu nie uzupełnił (zgodnie z prawomocnym wyrokiem sądu) jest powód.

Podnosząc powyższe pozwani domagali się zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz każdego z pozwanych kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja pozwanych spółek nie była przedmiotem merytorycznego rozpoznania. Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanych cofnął apelację, czego konsekwencją było do umorzenie postępowania apelacyjnego, na zasadzie art. 391 § 1 k.p.c.

Apelacja powoda musiała odnieść skutek. Powód kwestionuje dobór osób, które mają pełnić rolę likwidatorów spółki, akcentując, że z powodu konfliktu pomiędzy wspólnikami nie jest możliwe faktyczne przeprowadzenie przez nich procesu likwidacji, albowiem nie są oni w stanie osiągnąć porozumienia w żadnej istotnej kwestii. Powód w apelacji nie wskazuje osoby potencjalnego likwidatora, nie podtrzymuje też wniosku zawartego w pozwie o powołanie na tę funkcję K. Z.. Pełnomocnik pozwanych wnosząc o oddalenie apelacji powoda akcentował brak środków finansowych na pokrycie kosztów wynagrodzenia kuratora, nie będącego wspólnikiem likwidowanych spółek (e-protokół z dnia 7 lutego 2017 r, min. 00:04:49).

Rozstrzygnięcie powyższego sporu nie jest możliwe w postępowaniu apelacyjnym albowiem Sąd Okręgowy nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego w kierunku wyjaśnienia czy R. S. i C. O. (1) mogą współpracować, jako likwidatorzy spółki, czy też bardziej korzystne i efektywne będzie wybranie likwidatora spośród innych wspólników, bądź też spoza spółki. Sąd nie przysłuchał kandydatów na likwidatorów (C. O. (2) był słuchany na inne okoliczności) a nawet nie odebrał od nich oświadczenia czy wyrażają zgodę na bycie likwidatorami spółek.

Na marginesie zauważyć należy, że w toku całego postępowania w sprawie Sąd Okręgowy, nie wydał ani jednego postanowienia dowodowego, co oznacza, że postępowanie dowodowe nie było w ogóle prowadzone.

Wybór osób mających sprawować funkcję likwidatora podlega kontroli apelacyjnej. Tymczasem kontrola decyzji Sądu Okręgowego nie jest możliwa, ponieważ Sąd Apelacyjny nie dysponuje materiałem, który umożliwiłby weryfikację zarzutów apelacji. Brak wysłuchania kandydatów na kuratorów, brak przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania w tym przedmiocie, powoduje, że Sądowi Okręgowemu – w zakresie objętym apelacją – należy postawić zarzut nierozpoznania istoty sprawy, co skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku w punkcie II i przekazaniu Sądowi Okręgowemu sprawy wyboru osoby (osób) likwidatora pozwanych spółek do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy przeprowadzi dowód z przesłuchania stron i kandydatów na kuratorów i rozważy argumenty wszystkich tych osób.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie w oparciu o przepis art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c.

SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Andrzej Struzik SSA Sławomir Jamróg